

Limburgse middelbare scholieren in tijden van Corona

1 - Inleiding

Onderzoek op basis van
de OnderwijsMonitor
Limburg

Augustus 2020

Trudie Schils
Lex Borghans
Raoul Haenbeukers
Suzanne Zuidema

Maastricht University

Limburg leert samen
educatieve agenda limburg

Inleiding

Door de fysieke sluiting van de scholen in het voorjaar van 2020 zijn er zorgen ontstaan over het welbevinden van leerlingen in het voortgezet onderwijs (VO). Samen met de Limburgse VO-scholen willen we hier, met behulp van de OnderwijsMonitor Limburg (OML)¹ zicht op krijgen: is het welbevinden van de leerlingen nu anders dan normaal, zijn er grote verschillen hierin tussen groepen leerlingen en zo ja, voor welke groepen leerlingen geldt dit dan specifiek?

In de periode maart-juli 2020 was de tweejaarlijkse afname van de OML-vragenlijsten gepland bij leerlingen in het derde leerjaar van het VO en hun ouders. Met deze vragenlijsten verzamelen we informatie over onder andere de sociaal-economische achtergrond van de leerlingen, hun schoolhouding en motivatie en een reeks vragen waarmee hun welbevinden in kaart kan worden gebracht.

Voor de reguliere vragen over welbevinden van de leerlingen, kunnen we een vergelijking maken met eerdere cohorten leerlingen, om te zien of er dit jaar grote afwijkingen zijn. Het bestaan van de OML in het VO sinds 2010 maakt dit mogelijk. Er zijn ook enkele extra vragen toegevoegd aan de (digitale) vragenlijst voor leerlingen bij de afname in juni-juli om zicht te krijgen op specifieke aspecten van de schoolsluiting, zoals hoe leerlingen het thuisonderwijs hebben ervaren, hoe ze zich voelen, en hun sociale contacten. Direct na de zomervakantie worden de vragenlijsten op andere Limburgse VO-scholen alsnog afgenomen, waarna een update kan worden gegeven voor de resultaten van dit onderzoek. Op deze manier krijgen we inzicht in welke groepen leerlingen wellicht meer ondersteuning nodig hebben in de komende maanden.

De bevindingen van dit onderzoek zijn samengevat in een reeks van fact sheets. Deze zijn te lezen op de website educatieveagendalimburg.nl, en daar ook te downloaden als pdf-documenten.

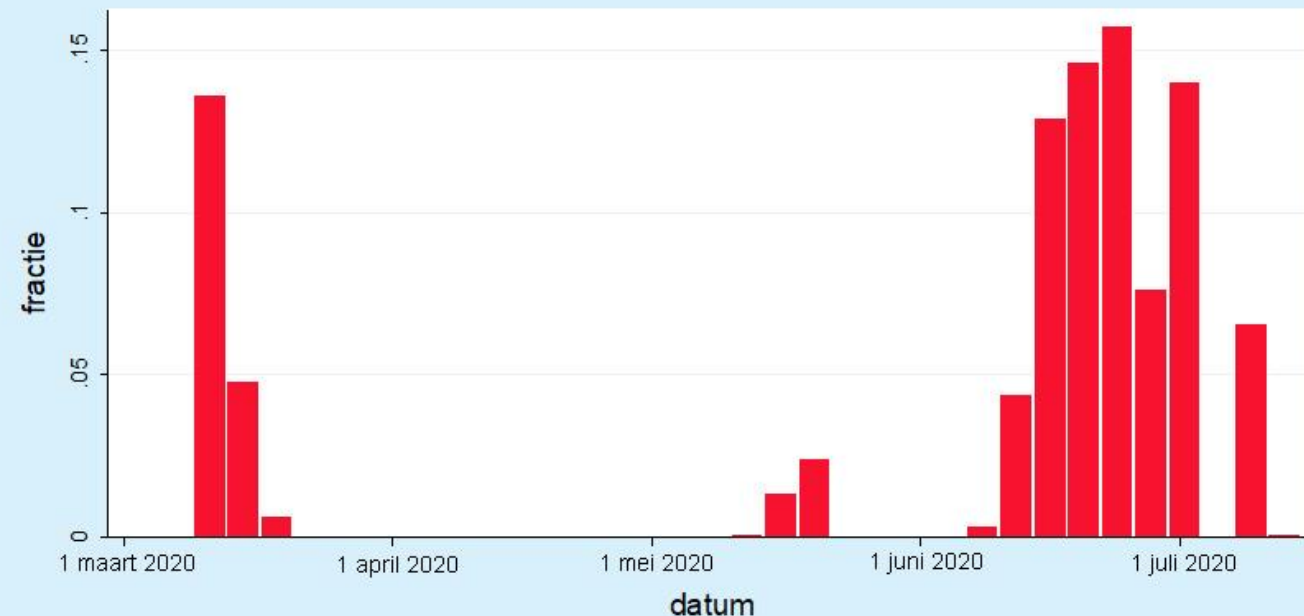

Limburg leert samen
educatieve agenda limburg

Figuur 1 laat zien dat op een aantal scholen de vragenlijsten nog zijn afgenomen net voordat de scholen dicht gingen op 16 maart. Daarna is het onderzoek bij de leerlingen stilgelegd (bij de ouders is het doorgegaan), maar in juni met de gedeeltelijke opening van de VO-scholen is ook de afname van de vragenlijst op sommige scholen weer opgepakt. Ook is zichtbaar dat op een enkele school vragenlijsten zijn afgenomen in mei tegen het einde van de schoolsluiting.

Tabel 1 laat de aantallen leerlingen zien, en ook of ze de vragenlijst thuis of op school hebben ingevuld. Voor de schoolsluiting zijn de vragenlijsten op school ingevuld. Na de heropening van de scholen zijn enkele vragenlijsten door leerlingen thuis ingevuld. We hebben scholen deze mogelijkheid geboden om zoveel mogelijk respons te behalen. In de analyses houden we rekening met de locatie waar de leerling de vragen heeft ingevuld.

Figuur 1. Moment waarop leerling vragenlijst heeft ingevuld

Tabel 1. Moment en locatie waarop leerling vragenlijst heeft ingevuld

	Totaal	Locatie waar vragenlijst is ingevuld (%)		
		Thuis	Op school	Onbekend
Tussen 9-16 maart (scholen open)	445	0,0	98,7	1,3
In mei (scholen dicht)	95	91,6	0,0	8,4
In juni (scholen open)	1398	40,1	58,2	1,7
In juli (scholen open)	404	24,8	74,5	0,7
Totaal	2348	31,9	66,5	1,7

Tabel 2 laat de verdeling van de respons van leerlingen naar regio zien. Na de zomervakantie verwachten we nog een toename van de respons. Tabel 1b laat ook de verdeling van de respons zien naar onderwijsniveau waarop de leerling in 3vo zit. Er zijn tot nu toe iets meer vragenlijsten afgenomen op havo en vwo, en iets minder op het vmbo basis/kader. Bij de interpretatie van de resultaten houden we rekening met deze verschillen in respons.

Als eerste indruk voor het welbevinden van leerlingen presenteren we de woordenwolk in figuur 2². Aan de leerlingen is gevraagd in één woord te omschrijven hoe ze zich ‘onder de huidige omstandigheden’ voelen³. Positieve woorden zijn groen, negatieve woorden rood en neutrale woorden blauw. De antwoorden zijn gewogen naar hoe vaak ze zijn gegeven. De antwoorden maken duidelijk dat er gemengde gevoelens zijn bij leerlingen: 44 procent is positief, 37 procent negatief en 19 procent neutraal.

In volgende factsheets presenteren we de resultaten van onderzoek naar de achtergrond van deze verschillen tussen leerlingen (naar geslacht, sociale achtergrond, studie en regio). We kijken daarbij naar diverse thema's, zoals: sociale contacten voor en tijdens de schoolsluiting, ervaringen met thuisleren, zelfvertrouwen, mentaal welbevinden, schoolmotivatie, en verwachtingen over hun schoolprestaties en de toekomst.

²Deze woordenwolk is gegenereerd via wordclouds.com.

³Dit idee is ontleend aan Allen ea (2020) waar dit onder hbo-afgestudeerden is gevraagd (roa.nl/files/roar20202hboerscoronatijsd.pdf)

Tabel 2. Verdeling respons naar regio in Limburg en onderwijsniveau leerling (%)

<u>Regio</u>	
Noord-Limburg	2,2
Midden-Limburg	32,9
Sittard-Geleen	9,0
Maastricht-Heuvelland	22,7
Parkstad Limburg	33,3
<u>Onderwijsniveau leerling 3vo</u>	
Vmbo basis-kader	20,3
Vmbo gemengd/theoretisch	22,1
Havo	28,8
Vwo	28,9

Figuur 2. Hoe voelt leerling in 3vo zich in één woord?

Colofon

Dit onderzoek is uitgevoerd door Trudie Schils, Lex Borghans, Raoul Haenbeukers en Suzanne Zuidema. Voor informatie kunt u terecht bij Trudie Schils: t.schils@maastrichtuniversity.nl.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van data uit de OnderwijsMonitor Limburg. Deze is onderdeel van de Educatieve Agenda Limburg, een samenwerking tussen Universiteit Maastricht, Open Universiteit, Zuyd Hogeschool, Fontys Hogeschool, de Limburgse mbo-instellingen, schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs, en de Provincie Limburg.

Elke twee jaar verzamelen we voor de OnderwijsMonitor Limburg gegevens over Limburgse leerlingen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs. Dit jaar was dat anders dan anders en door de inzet van scholen én leerlingen zijn we in staat geweest om aanvullende informatie op te halen over de sociaal-emotionele gesteldheid van leerlingen ten tijde van corona. Wij willen hierbij alle deelnemende scholen, leerlingen en hun ouders daarvoor bedanken. Op deze manier krijgen we inzicht in wat er nodig is om de juiste ondersteuning op te zetten in de komende maanden.

© Augustus 2020. Universiteit Maastricht, School of Business and Economics, Department of Macro International and Labour Economics (MILE). Niets uit deze uitgave mag op enige manier worden verveelvoudigd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

Limburg leert samen
educatieve agenda limburg